

Opuštanje u Harkanju

Wellness i spa usluge

Harkányfürdő

📍 Aktualnosti (/kategorija/aktualnosti/6/)

Angelinina priča: nasilje je izgubilo i bitku i rat

✍ Vinco Gazdik 📅 28.11.2025.

(/ieNews/slike/n_40878.jpg)

U tekstovima o femicidu ne može se, nažalost, primijeniti narodna izreka da 'nakon svake kiše dolazi sunce'. Femicid je, jer smo svjesni da je riječ o ubojstvu, potpuno tmuran i okrutno nepobjediv u svojoj suštini. Ali ako uzmemo u obzir da nasilje u obitelji ne mora završiti ubojstvom, da se iz ruku nasilnika može pobjeći i uspješno mu se suprotstaviti, tada i femicid u našim očima poprima sasvim drugačiju – manje sablasnu, prihvatljiviju sliku. Ne prihvatljivu, nego, uvjetno prihvatljiviju, umjereniju. U kojoj žrtva, na kraju, može postati pobjednik. Upravo o takvoj slici govorit ćemo u današnjem, petom i ujedno posljednjem nastavku – ovog femicidu posvećenog serijala.

Žena koja je pronašla izlaz

Lice s naslovnice, odlučili su tako brojni hrvatski mediji u proteklih nekoliko godina, govori upravo o ženi koja je svojim karakterom, upornošću, hrabrošću, odricanjem ali i poniznošću raskinula okove teškog fizičkog zlostavljanja kojemu je godinama bila izložena. Na sreću, u toj joj je borbi osjetno pomogao sustav zaštite žrtava nasilja. Ipak, teške životne odluke, koje su tek trebale uslijediti, morala je donijeti sama. Uхватила se u koštac s novim izazovima, napustila stare navike i način razmišljanja, prihvatila nova pravila igre, savjete, smjernice i - uspjela. Time je postala nadahnuće mnogima.

Varaždinka Mateja Angelina Kramar, danas je 32-godišnja majka četvero malodobne djece, uspješna poslovna žena, mentorica i idejna pokretačica obrazovnog programa 'Novi krug', kojim žrtvama nasilja pomaže pronaći izlaz iz trenutne situacije. Promatrajući je – njezin stav, retoriku, pojavu, osobnost, naraciju – teško bi itko među nama mogao i naslutiti da pred sobom ima ženu koja, do prije samo nekoliko godina, nije znala hoće li živa dočekati sutrašnji dan.

Tinejdžerska naivnost i prva godina straha

Tinejdžerska naivnost uzrok je njenoj prvoj ljubavi – u svojoj sedamnaestoj godini udala se za jedanaest godina starijeg muškarca. Da je imala više iskustva i znanja, možda bi već tada u njegovim postupcima prepoznala zlo koje će ju zadesiti. Prijetnje, ponižavanja, ljubomorni ispadi počeli su vrlo brzo – već u prvih mjesec dana zajedničkog života. A potom i fizička zlostavljanja kakva prosječan čovjek ne može pojmiti.

Voljela ga je, razumjela pozadinu njegove naravi. Htjela mu pomoći, promijeniti ga. Iz godine u godinu stvari bi, unatoč njenim naporima, postajale sve gore. Već sa sedamnaest godina postala je majka, a u narednih nekoliko godina s tim je čovjekom dobila još troje djece. Vrlo brzo postala je svjesna svega, ali strah za malene i njena financijska ovisnost sprječavale su je u odluci da napusti nasilnika. U najmanje dva navrata njegove brutalne napade preživjela je – čudom. Nakon zadnjeg, koji se dogodio 2018. godine, napokon je reagirala i policija i sustav te je još iste noći, po hitnom postupku, zajedno s djecom, prevezena u sigurnu kuću, reći će: 'na drugi kraj Hrvatske'. Negdje na more.

Sigurna kuća: početak novog života

„Kad smo stigli na odredište ugledala sam visoku ogradu i, iza nje, veliku, ogromnu noviju kuću. Žene i djeca smještene u njoj, čuvši naš dolazak, pohrlili su nas pozdraviti i pomoći oko unošenja prtljage. Tek što smo izašli iz vozila i počeli uzimati stvari, osjetila sam da ih je netko preuzeo od mene. Kao da su svi jedva čekali pozdraviti nas i poželjati nam dobrodošlicu. Počela sam plakati i shvatila da je, premda sam upravo ostala bez svega, ono meni najvažnije bilo tu, pokraj mene“.

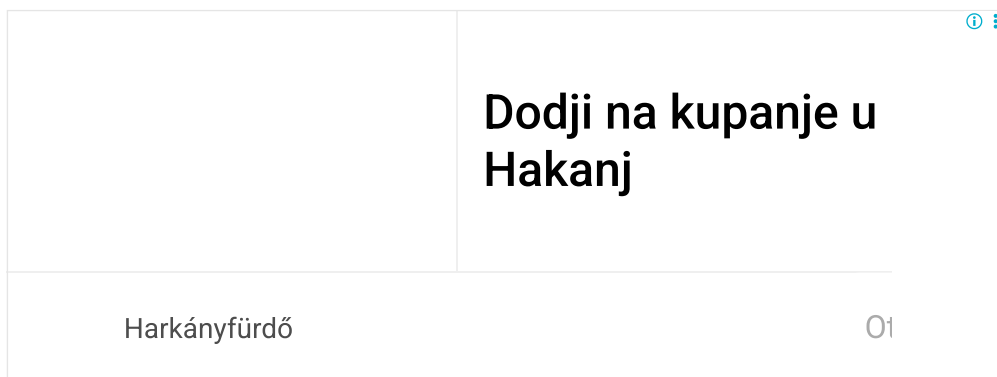
Prostor u koji su bile smještene bio je velik, dobro organiziran, ugodan i čist, što ne može reći i za onaj drugi, koji je uslijedio kasnije, u drugoj sigurnoj kući. Od početka je bila svjesna činjenice da će vrijeme pred njom biti puno izazova, ali da ga mora iskoristiti kako bi i sebe i djecu pripremila za vrijeme nakon izlaska iz kuće. Večernji razgovori njih petero – nje i njenih četvero djece,

pokazali su se odličnim potezom. Brzo su se uklopili u novu sredinu, a s obzirom da su smješteni u gradu na moru, obišli su sve njegove znamenitosti, svaki im zanimljiv i neobičan kutak, plaže, šumarke, izletišta i okolicu – u radijusu od oko 150 km.

Učenje i priprema za samostalan život

Prvih mjesec dana prošlo je u ishođenju potrebnih dokumenata, prijava, popunjavanja kojekakvih obrazaca, u čemu im je pomagalo osoblje skloništa. Nakon toga, pokretala je sudske sporove, ili dovršavala započete parnice. Jednom tjedno imala je organizirane važnije razgovore sa stručnim osobljem, a ohrabrenja, poticaje i potrebne smjernice primala je svakodnevno – po potrebi.

„Dvije su me stvari naročito pogađale. Svako malo bi neka žena odustala i, taman kad smo se na nju navikli, ona bi, na svoju odgovornost, napustila sklonište. Na njeno mjesto došla bi druga. Točno smo znale kroz što je upravo prošla i prema njoj bismo bili izrazito ljubazni. Kuću je trebalo održavati, pripremati hranu, uređivati okućnicu pa su prilično često izbijale nesuglasice. Drugi problem bile su razlike u odgoju djece, kojih je znalo biti između dvadeset i trideset. Svatko je vukao na svoju stranu pa su mame često morale smirivati novonastalu situaciju.“

Ipak, unatoč svemu, Angelina je jasno prepoznala smjer kojim mora krenuti – počela je shvaćati prednosti situacije u kojoj se našla. Nakon godina zlostavljanja konačno je imala i osjećala mir. U novoj situaciji, u igri i druženjima s djecom uživala je u smijehu, igri i veselju. Na obzoru se, konačno, pojavio istinski tračak nade. Shvatila je da život može i treba biti bolji. Probudena tim novim poletom čvrsto je odlučila da će vrijeme provedeno u sigurnoj kući iskoristiti za stjecanje novih znanja i vještina: čitala je gotovo sve što bi joj došlo pod ruku, slušala predavanja, pratila podcaste.

U nekim skloništima prehrana je oskudna

Danas, kada posjećuje sigurne kuće u Hrvatskoj, ali ovoga puta - kako bi tamo održala motivacijska predavanja i radionice, primjećuje da postoje stvari koje u njima treba promijeniti.

„Pukom srećom mi smo stvarno bili smješteni u jednu od najboljih sigurnih kuća u Hrvatskoj – to je doslovno bio hotel. Velike restoranske pećnice, velike industrijske perilice, ogromni prostori. U drugima imate dotrajale kuhinje stare i po dvadesetak godina, pune vlage i insekata. Znalo je biti i miševa, zaticala sam razbacanu robu, polupana vrata, stakla. Sigurnosna oprema je slaba, zastarjela. Nažalost, događa se da i same žene koje tamo borave ne paze na prostor i ne razmišljaju o tome da će ga, nakon njih, koristiti neka druga životno ugrožena žena“. Takvim skloništima, dodaje, nužno je osigurati nove madrace, krevete, kuhinje, stolove, hranilice, alate i higijenske potrepštine. U nekim skloništima, kaže, i prehrana je oskudna.

Godina dana – štíćenicama skloništa premalo. Varaždinska županija ima rješenje

Ključnim problemom, ipak, smatra nedostatak ciljane edukacije – one koje bi štíćenicu skloništa kvalitetnije pripremila na život izvan njega. Kad takvih prijedloga nema i ako su prepuštene same sebi žene znaju zaključiti da im je jednostavnije, a i bolje, vratiti se u nasilno okružje. Takva se odluka, nažalost, znala pokazati pogubnom, jer je završila ubojstvom. Sve to ukazuje na činjenicu da godina dana za potpuni preustroj života zlostavljane žene, jednostavno - nije dovoljno.

Zbog toga pozdravlja inicijativu Varaždinske županije koja štíćenicama sigurnih skloništa, po završetku zakonski određenog vremena boravka u njima, osigurava besplatni trogodišnji smještaj. U praksi to znači: za reorganizaciju života – ukupno četiri godine umjesto jedne. To su daleko povoljniji uvjeti od ovih dosadašnjih.

Od borbe do angažmana

Angelinin život ni danas nije bez stresa, ali u ovom s kojim sad živi, pronalazi zadovoljstvo, snagu i radost. Odmah po izlasku iz sigurne kuće pokrenula je nacionalnu kampanju pošumljavanja Hrvatske pod nazivom 'Zasadi stablo – ne budi panj'. U njoj je posađeno oko 400 tisuća stabala, a na takvu je ideju došla jer se tijekom teških životnih trenutaka znala skriti u voćnjaku, između stabala jabuka i šljiva i tamo pronalazila utjehu i mir. Nadgradnja tom projektu je njena firma Zelena Burza. Njime Angelina spaja organizacije koje žele uložiti u društveno odgovorne projekte i nude sredstva s firmama koje to mogu i znaju odraditi.

Pouke i izazovi

Ništa od svega što danas radi nije došlo samo po sebi. Bilo je potrebno puno truda. I upravo je to ideja koju želi prenijeti ženama kojima trenutna financijska situacija onemogućuje odvajanje od nasilnika. Postoji izreka, koju je, također, modificirala – žena: 'ništa na silu – ni cipele ni ljudi'. To je, ujedno i Angelinin najveći izazov – žene kojima pomaže često nisu u stanju prihvatiti nove ideje i zbog toga ostaju na mjestu. No, kako kaže poznata kineska, izreka: 'I put od tisuću kilometara - počinje prvim korakom'.

Pohvala onima koji štite

Priču o mladoj i uspješnoj varaždinskoj poduzetnici, koja je svoj uspjeh kalila u teškoj patnji, namjerno smo ostavili za kraj. Femicid je toliko bolan, sraman i podmukao udarac društvu da je bilo nužno pronaći nekoga tko ga je nadjačao i prizemljio. Naravno, to ne znači da pobjeda pripada bilo kojem pojedincu – nego svima koji su se u tu borbu uključili. Svi oni među nama koji su spremni ulagati nesebičan trud, znanje, energiju, vrijeme, pa i novac da bi pomogli drugome, na bilo koji način, a naročito kad je u pitanju spašavanje života – zaslužuju posebnu pohvalu.

U ovoj priči i muškarci zaslužuju pohvalu. Oni među njima koji ne zlostavljaju, nego štite, potiču i vole. Koji, poput Angeline, ne pitaju za cijenu dok štite svoje najmilije. One koji ne odbacuju mogućnost da im žene, na mnogim područjima, mogu poslužiti kao primjer vrijedan oponašanja. One koji ne misle da su bolji i vrjedniji samo zato što su – muškarci. Jer nisu.

Zaključak serijala

Zaključiti priču o femicidu nikada nije lako, ali jedna se poruka provlači kroz sve ove tekstove: nasilje ne mora završiti smrću. Kad se žrtvi vjeruje, kad je sustav prati i kada okolina stane uz nju, život dobiva novu šansu. Angelina je dokaz da promjena jest moguća.

Ovaj serijal počeo je u tami — u pričama koje ostavljaju tišinu iza svake rečenice. Završavamo ga glasom žene koja je tu tamu raskinula. Ne zato što je život bio blag, nego zato što je imala hrabrosti posegnuti za ispruženom rukom. U njezinu se putu vidi ono najvažnije: da se sigurnost i dostojanstvo mogu vratiti kada društvo reagira na vrijeme.

To je svjetlo koje ostaje. I jedino koje vrijedi dalje nositi.

* Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.